

● رویا صدر

حل المسائل

و چشم ندارند ببینند شما چه قدر سریع تحقیق می کنید. این است که برایتان پاپوش درست می کنند و زحمات طاقت فرسای شما را در رابطه با جست و جوی اینترنتی و کپی گرفتن و پیست کردن که لطمات جبران ناپذیری برشانه و مچ شما وارد کرده است، بر باد می دهند.

▲ چه ملاک‌هایی را برای انتخاب موضوع، مضمون، محتوا، روال و شیوه تحقیق باید در نظر بگیریم؟

- از نظر علمی و اخلاقی دنبال تحقیقاتی بروید که جوامع بشری به آنها بی اعتنا بوده و به آنها به اندازه لازم توجه نکرده اند؛ باشد که شما باعث و بانی پر کردن یک خلأ علمی در جوامع بشری شوید و در عین حال، از اتفاقات ناگواری چون لو رفتن کار نیز جلوگیری کنید. مطمئن شوید کسی که دارید مقاله را برایش می فرستید تا در نشریه‌ای چاپ کند و یا در مسابقه و یا سمیناری آن را شرکت دهد، خودش نویسنده تحقیق مذکور نیست تا زحمات طاقت فرسای شما عزیز سخت کوش در زمینه استفاده از کارت اینترنت و اینترنت پرسرعت، به هدر نرود.

▲ اگر در متن تحقیق از منابعی استفاده می کنیم، چگونه باید ارجاع دهیم؟

- در دوره‌های گذشته، چنین مطالبی را در گیومه قرار می دادند و در انتها، نام منبع را ذکر می کردند و به آن ارجاع می دادند. ولی با پیشرفت علم و دانش پزشکی، به این نتیجه رسیدند که علائم سجاوندی، به خصوص گیومه و پرانتز، ذهن مخاطب را دچار پریشانی و تشتت نموده، مشکلات گوارشی متعددی را برای وی به وجود می آورد. آماری که در یکی از آسایشگاه‌های روانی شهر «مانداناو» در جزایر باهاما گرفته شده است، نشان می دهد که ۹۹/۹۹۹۹ درصد مبتلایان، بر اثر مشاهده مکرر گیومه و پرانتز در منابع تحقیقی و مشاهده ارجاعات مکرر در این متون، دچار اسکیزوفرنی حاد و ثقل سرد و ناراحتیهای گوارشی شده اند.

تعداد کثیری از عزیزان خواننده در زمینه قوانین مربوط به رعایت اصول اخلاقی در اینترنت آن چنان ما را سؤال بیخ نموده اند که از خواب و خوراک افتاده و با خطر انقراض روبه رو گشته ایم. به ناچار نزد یکی از بزرگترین اساتید اخلاق اینترنتی قرن حاضر و کلیه قرون و اعصار رفتیم و سوالات را با ایشان در میان گذاشتیم که حاصل آن را به سمع و نظر شما می رسانیم:

▲ آیا ما از نظر اخلاقی اجازه داریم تحقیقی را که دیگران انجام داده اند، «کپی - پیست» نموده، به نام خودمان ارائه دهیم؟

- بله، مانعی ندارد. یک اثر علمی وقتی در فضای عمومی مثل اینترنت و یا کتاب و مجله از سوی پژوهشگری ارائه می شود، دیگر متعلق به شخص او و ارث بابای نام برده نیست، بلکه جزو میراث علمی بشری می باشد. مثلاً آیا تا به حال شنیده اید که وارث مرحوم اسحاق نیوتن بر علیه مؤلفین کتابهای علوم ابتدایی به خاطر استفاده از اصل جاذبه زمین برای توضیح پدیده های فیزیکی ادعای خسارت بکنند یا حق کپی رایت بگیرند؟ این هم آن است و فرقی ندارد.

▲ هنگام استفاده از تحقیقات دیگران، در مورد فهرست منابع و ماخذ تکلیفمان چیست؟

- در این جا قدری پیچیده است و ملاحظات اخلاقی باید در آن با ظرافت انجام گیرد. یادتان باشد، محقق پژوهشی که آن را کپی کرده اید، خودش برای این تحقیق به منابع دیگری رجوع کرده و این حرفها را از جیبش که در نیآورده است، نشان به آن نشان که در انتهای تحقیق، دهها منبع و ماخذ داخلی و خارجی را آورده است که مؤید این ادعاست. بنابراین شما کافی است از فهرست منابع مذکور کپی بگیرید و آن را در انتهای تحقیقتان بیاورید. یادتان باشد از منبع اصلی اصلا و ابداً یادی نکنید. به خصوص این که بعضیها بی کار و بی جنبه و حسودند

اخلاق اینترنتی

از نظر اخلاقی مجاز به دخل و تصرف بیشتری در تحقیق نیستید و باید عین آن را کلمه به کلمه بنویسید.

مراحل نگارش تحقیق چگونه است؟

بستگی دارد به این که تحقیقی که انتخاب کرده‌اند در چه محیطی ارائه شده باشد. اگر در محیط «ورد» باشد، دیگر احتیاجی به دوباره‌نویسی نیست و می‌شود آن را کپی کرد. ولی اگر به صورت پی‌دی‌اف باشد، متأسفانه مجبورید از رویش دوباره‌نویسی و تایپ کنید که وقت و انرژی مضاعفی می‌برد. من متأسفم که چرا برخی از عزیزان به فکر محققان دیگر نیستند.

بعضی اوقات دیده می‌شود که علاوه بر متن تحقیق، چکیده تحقیق، خلاصه، نتیجه‌گیری داده‌ها و نمودارها نیز همه عین متن تحقیق اصلی است. آیا این کار اخلاقی است؟

صد در صد. وقتی متن تحقیق همان است، فرد از کجایش یک خلاصه و نتیجه‌گیری و داده و نمودار دیگر در بیاورد و ارائه دهد؟ مردم چه توقعها دارند و...!

در مورد هک کردن هم لطفاً توضیح دهید. آیا این هم از موارد اعمال غیر اخلاقی در اینترنت است؟

نمی‌شود در همه موارد این را گفت. اگر کسی بیاید و سایت مرا هک کند، خیلی کار غیر اخلاقی کرده و می‌زنم پدرش را در می‌آورم. ولی ممکن است من سایت دوستی، معلمی، یا همکاری را برای نشان دادن حرفه‌های سایت، یادآوری ناامن بودن اینترنت و سایر دلایل انسان‌دوستانه هک کنم که قابل تقدیر است و باید تشویق شوم. زمینه هک کردن سایر سایتها را هم باید برای چنین فردی فراهم کرد.

ممنون از وقتی که در اختیارمان قرار دادید.

من هم از خودم ممنونم.

بنابراین به خاطر ملاحظه سلامت بشریت و محیط زیست، احتیاجی به استفاده از گیومه و این قرتی بازیها نیست. همین قدر که شما از مطلبی در متن تحقیق استفاده می‌کنید، به مثابه آن است که این نظر را قبول دارید. بنابراین دیگر متعلق به شماست و مانعی ندارد اگر به جای نظر خودتان، آن را بنویسید. محقق قبلی همین قدر که الهام‌بخش شما برای ارائه این مقاله بوده، برایش کافی است.

تا چه حد مجازیم که هنگام استفاده از متن تحقیق دیگران، آن را تغییر دهیم؟

اگر تحقیق جای کار داشت، خود محقق شعورش می‌رسد. بنابراین مثبت فکر کنید و بی‌خود به بی‌جهت به دیگران تهمت کم‌کاری و تنبلی نزنید. به یاد داشته باشید که وقت بشریت، ارزشمند است و شما، در برابر وقت خودتان باید به عالم بشری جواب‌گو باشید. بنابراین از دوباره کاری بپرهیزید و تحقیق مورد نظر را بدون کسر یک «واو» ارائه دهید. به خصوص وقتی می‌خواهید اثری به زبان بیگانه برای یک نشریه علمی بفرستید یا تحقیقی را انتخاب کنید که به قلم فرسایبی احتیاج دارد و لازم‌اش تسلط بر دانشهای غیر لازمی چون انشا و زبان خارجی است، این امر ضروری می‌باشد.

چه مواردی را باید حذف کرد؟

موارد زیر لازم است از متون تحقیقی حذف شوند و تغییر کنند؛ چون زائد هستند و به کار نمی‌آیند:

- نام محقق.
- اسامی خاص اعم از افراد، روده‌ها، شهرها، خیابانها و بومی‌سازی آنها؛ تا جویندگان علم در رویارویی با اسامی نامأنوس دچار سرگیجه نشوند و در ضمن، نوآوری نیز در متن صورت گیرد.